

je zemljiška knjiga urejena, da svobodno razpolaga s svojim posestvom, in zato more tudi prodajalec sam zahtevati odpis.

Z ozirom na te razloge ugodilo je c. kr. finančno ministerstvo pritožbi in z naredbo z dne 16. decembra 1888 št. 23168 razveljavilo plačilni nalog c. kr. pristojbinskega urada.

V Ljubljani, januarja meseca 1889.

A. A. Z.

Iz sodno-zdravniške prakse.

Piše med. dr. Fran Zupanc.

Predgovor.

Pod tem naslovom smo se odločili, v posebnem oddelku redno prijavljati začetkom bolj navadne, pozneje pa tudi za-
motane in zanimiveje slučaje iz sodno-zdravniške prakse.

Čitanje takih spisov naj bi polagoma pravnike in sodne
zdravnike seznanilo s slovensko zdravniško terminologijo in jih
tako napotilo, da uporabljajo slovenski jezik pri svojem sodnem
delovanju.

Naravno in vsacemu doumno je, da ne treba posebno
utemeljevati potrebe in navajati uzrokov, zakaj naj se vvede
slovenski jezik tudi v to stroko.

Poudarjamo le, da je živo potreba slovenske zdravniške
terminologije pri sodnih, osobito pri porotnih razpravah. Tu ima
n. pr. predsednik nalogo, da raztolmači pojem nemške besede v
slovenskem jeziku zbranim slovenskim porotnikom. Kako naj to
stori sicer še tako slovenskega jezika večč predsednik, ko vender
večkrat zadene na tehnične izraze, ki so tuji celo njemu?

Sploh ima zdravniška veda za svoje pojme določene termine,
katerih nikakor ni po subjektivnem jezikoslovnem znanji tol-
mačiti v naš jezik, drugače se lahko pripeti, da prevod celo kaj
druzega pove, nego izviren terminus.

Zadosta je tudi znano, kako mučno in zamudno je neve-
ščakom prevajanje nemških izvidov in mnenj brez prave termi-
nologije, naj so še tako večči slovenščine. Razumeti ne morejo
pomenov tehničnim zdravniškim izrazom, a tudi se njihov prevod
po največ ne more smatrati pravotnim.

Dalje vprašamo, ni li slovenščine zmožnemu zdravniškemu veščaku nekako čudno pri srci, kadar čuje pri slovenski razpravi svoje nemške izjave tolmačene kar „po domače“?

Te misli napotile so nas, da bomo v tem listu priobčevali razne sodno-zdravniške sestavke; pri tem nam bode kolikor možno navajati raznovrstne slučaje, da bodo le-ti mogli služiti kot uzorci našim sodnim zdravnikom za prilike še tako različne.

Da se torej sestavi, uvede in udomači sodno-zdravniška terminologija, pozdravljali bomo z veseljem slovstvene doneske in dopise od katere strani koli, spadajoče v to stroko.

Posebno zdravniki na deželi, katerim je vsled njih poklica dana prilika, da občujejo s prostim narodom, med katerim se gotovo nahaja obilo nam do sedaj neznanih izrazov, blagovolé naj nas podpirati pri tem podjetji, bodisi da nam naznanjajo izraze, vzete iz naroda, ali pa, da nam pošiljajo zanimive slučaje iz svoje sodno-zdravniške prakse.

Pri tem podjetji so nam seveda pred očmi tudi razne ovire, katere nam, odgojenim, oziroma izšolanim in izvežbanim čisto v nemškem jeziku, preté v jezikoslovnem oziru. Pomisliti je namreč, da so nemški strokovnjaški termini večinoma sestavljene besede, katere se nikakor ne prilégajo slovenskemu jeziku; vender trdimo lahko, da se bodo le-te zapreke vsled izredne gibčnosti našega jezika s pomočjo končnic dale odstraniti brez posebne težave.

In tako upamo, da bomo z združenimi močmi polagoma mogli odstraniti tudi zadnje nedostatke, dosegaajoči vkupni smoter, ki ga ima naš list, da namreč sestavimo in utrdimo slovensko terminologijo v vseh strokah, posredno ali neposredno spojenih s pravno vedo. Tako se bode torej tudi zdravniška znanost kakor ostale vede uporabljala v milem slovenskem jeziku.

Omenili smo že, da bode navajal „Slov. Pravnik“ redno praktične slučaje iz te stroke.

Da se izognemo vednim oklepajem (parentezam), dodajali bomo pod črto dotične nemške, oziroma latinske izraze.

V opomnjah razpravljala se bode tudi anatomija, oziroma sodna medicina, vender ne toliko z znanstvenega stališča, nego le v kolikor se nam bode potrebno videlo za sestavo terminologije.

Področje sodnega zdravnika.*)

Sodno-zdravniški veščak posreduje:

- a) pri vprašanji o rodilni zmožnosti¹⁾ kacega človeka;
- b) pri obtožbi zaradi protizakonite utežitve poltnega nagona²⁾;
- c) pri dvomni nosečnosti³⁾ ali dvomnem porodu;
- d) pri obtožbi zaradi poškodbe ali zaradi silovite usmrčitve⁴⁾;
- e) pri dvomnem dušnem stanju kacega človeka.

S temi slučaji vsposedno razvrsti se lahko sodna medicina v ravno toliko poglavij.

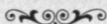
Ker ima sodni zdravnik s telesnimi poškodbami in usmrčitvami največkrat opraviti, pričenjamo torej s temi.

Silovita poškodba, oziroma usmrtitev.

Ta nastane:

- 1) vsled poškodbe v ožjem pomenu (*trauma*), ako namreč mehanični vplivi provzročijo motenje stika⁵⁾ ali če motijo delovanje nekih organov⁶⁾ ali njihovih delov;
- 2) ako se odtegne komu vzduh⁷⁾ ali
- 3) hrana;
- 4) vsled previsoke ali prenizke temperature;
- 5) vsled strupov in
- 6) vsled psihičnih insultov⁸⁾ (dušnih napadov).

(Dalje prihodnjič.)

*) Razvrstitev vsega gradiva posneta je po Hofmann-ovi sodni medicini.

¹⁾ *Zeugungsfähigkeit.*

²⁾ *Geschlechtstrieb, Begattungstrieb;*

Begattung, poltno združenje, spolčenje, spoj;

begatten, poltno se združiti, spoltiti se, spojiti se;

Begattungsvermögen, spojilnost;

Begattungsorgane, spojila.

³⁾ *Schwangerschaft.*

⁴⁾ *Gewaltsame Tödtung.*

⁵⁾ *Zusammenhang.*

⁶⁾ *Organ;*

organisch, organsk, ustrojen.

⁷⁾ *Atmosphärische Luft.*

⁸⁾ *Psychische Insulte.*